

R. T.

"Demografia polska w służbie postępu społecznego 1946-1971", Edward Rosset, Warszawa 1973 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 18/4, 752

1973

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE

Edward Rosset: *Demografia polska w służbie postępu społecznego 1946—1971*. Warszawa 1973 Instytut Wydawniczy CRZZ ss. 324, nlb. 4.

Książka stanowi podsumowanie dorobku naukowego demografii polskiej w powojennym dwudziestopięcioleciu. Ujęte w sposób syntetyczny studium składa się z następujących części: *Warsztaty badań demograficznych i wykonawcy tych badań, Dorobek badań demograficznych, Aktywa i pasywa polskiej demografii w dobie powojennej*.

Autor omówił najpierw zagadnienia bardziej ogólne jak: potrzeba i znaczenie badań demograficznych, zakres problematyki demograficznej, jej stosunek do innych dyscyplin naukowych czy periodyzacja powojennego dorobku demograficznego; następnie warsztaty pracy demografów — Główny Urząd Statystyczny oraz inne instytucje i katedry, w których jest ona uprawiana. Dalszą część książki wypełnia przedstawienie powojennego dorobku naszej literatury demograficznej i rozwoju poszczególnych gałęzi demografii, kolejne partie m.in. dotyczą: prac typu teoretycznego i metodologicznego, problemów narodowościowych, demografii regionalnej i przestrzennej, procesów migracyjnych, demografii historycznej, antropodemografii i paleodemografii oraz historii demografii. Przedstawione zostały także spisy ludności i różnego rodzaju wydawnictwa demograficzne (czasopismo — „Studia Demograficzne”, słownik demograficzny, podręczniki, bibliografie itp.), konferencje i sympozja naukowe, udział polskich demografów w imprezach międzynarodowych. Książkę zamyka wskazanie braków i niedociągnięć polskiej demografii, omówienie postulatów wysuwanych na przyszłość oraz krótkie wspomnienie o zmarłych zasłużonych przedstawicielach tej dyscypliny lub uczonych w pewien sposób z nią związanych.

Wspomnieć warto, że zasięgiem swoich zainteresowań autor książki objął nie tylko wyniki naukowe badań demograficznych *sensu stricto* lecz także, posiadające poważniejsze znaczenie, prace publicystyczne z tej dziedziny. Uwzględnił również dorobek specjalistów z pokrewnych dyscyplin naukowych. W książce często napotkać można krótkie streszczenia wyników ważniejszych badań demograficznych, zaopatrzona jest ona także w liczne przypisy zawierające wiele cennych informacji bibliograficznych.

Bardzo przydatna — z punktu widzenia historyka — praca prof. Rosseta umożliwia odtworzenie stanu powojennej demografii polskiej na różnych etapach jej rozwoju.

R. T.

Henryk Baranowski: *Bibliografia kopernikowska II. 1956—1971*. Warszawa 1973 Państwowe Wydawnictwo Naukowe ss. 120. Wyd. nauk. Polska Akademia Nauk. Zakład Historii Nauki i Techniki.

Książka rejestrująca wydania prac Mikołaja Kopernika i publikacji o nim z lat 1956—1971, jest kontynuacją — wydanej przed piętnastu laty — *Bibliografii kopernikowskiej za lata 1509—1955*¹. Zasady opracowania materiału pozostały

¹ H. Baranowski: *Bibliografia kopernikowska (I). 1509—1955*. Warszawa 1958 Państwowe Wydawnictwo Naukowe ss. 449, nlb. 2. Wyd. nauk. Polska Akademia Nauk. Komitet Historii Nauki.